

WYTYCZNE DLA HODOWCÓW ŚWIŃ

Hodowcy, którzy zamierzają sprzedawać świnię do gospodarstw lub rzeźni znajdujących się W INNEJ STREFIE NIŻ ICH GOSPODARSTWO, poza dotychczas obowiązującymi wymogami bioasekuracji, mają następujące obowiązki:

PLANOWANĄ SPRZEDAŻ TAKICH ŚWIŃ NALEŻY ZGŁOSIĆ CO NAJMNIJ 2 TYGODNIE WCZEŚNIEJ DO POWIATOWEGO LEKARZA WETERYNARII.

Przed sprzedażą, świnię utrzymywano w gospodarstwie dokonującym wysyłki i nie przemieszczano ich z tego gospodarstwa przez okres co najmniej 30 dni poprzedzających datę przemieszczenia lub od urodzenia, jeśli są młodsze niż 30 dni, a w tym okresie nie wprowadzono żadnych innych świń z obszarów objętych ograniczeniami II i III..

W gospodarstwie **co najmniej 15 dni przed przemieszczeniem** pobiera się próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wirusa ASF od co najmniej dwóch pierwszych padłych świń w wieku powyżej 60 dni lub, w przypadku braku takich padłych świń w wieku powyżej 60 dni, od wszystkich świń padłych po odsadzeniu.

a) **nie może być bezpośredniego ani pośredniego kontaktu między utrzymywanymi świniąmi, a co najmniej:**

- innymi świniąmi utrzymywanymi w innych gospodarstwach (np. zakaz naturalnego krycia loch i loszek przez knura pochodzącego z innego gospodarstwa; nieutrzymywanie własnych świń przez pracowników zatrudnionych spoza fermy obsługujących świnię, materiały paszowe używane w gospodarstwie lub materiał ściółkowy; zakaz pożyczania i przywożenia do okresowego użycia sprzętu i narzędzi służących do obsługi świń z i do innych gospodarstw. Wyjątek stanowiłby specjalistyczny sprzęt i urządzenia niezbędny do użycia w budynkach gdzie przebywają świnię po uprzednio wykonanych zabiegach czyszczenia i dezynfekcji);

- dzikami zarówno żywymi, tuszami dzików odstrzelonych lub zwłokami dzików padłych;

b) **każdorazowa zmiana obuwia i odzieży roboczej przy wejściu i wyjściu do/z budynku inwentarskiego, w którym przebywają świnię.**

Należy ustanowić wydzieloną strefę (np. oddzielną ścianką działową lub ławką), poza którą nie można przemieścić się bez zmiany odzieży i obuwia;

c) **mycie i dezynfekcja rąk oraz dezynfekcja obuwia przy wejściu do pomieszczeń inwentarskich;**

d) brak jakiegokolwiek kontaktu z utrzymywanymi świniąmi przez okres co najmniej 48 godzin przez osoby uczestniczące w polowaniu lub odstrzale sanitarnym, na którym pozyskano dziki lub jakiegokolwiek innego kontaktu z dzikami, tuszami lub zwłokami dzików;

e) **zakaz wstępu nieupoważnionych osób lub wjazdu nieupoważnionych środków transportu do gospodarstwa, w tym do pomieszczeń, w których**

trzymane są świnie. Oznacza to konieczność rejestracji wraz z zapisaniem celu wizyty wszystkich osób wchodzących do budynków inwentarskich o istotnym znaczeniu jak chlewnia, magazyn materiałów ściółkowych i pasz;

f) **rejestrowanie wszystkich osób i środków transportu, wkraczających do gospodarstwa, w którym trzymane są świnie** (przykłady rejestrów znajdują się na stronie (<https://www.wetgiw.gov.pl/nadzor-weterynaryjny/materialy-pomocnicze-dla-hodowcow-swin>));

g) **pomieszczenia i budynki gospodarstwa, w którym trzymane są świnie, muszą:**

- **być zbudowane w taki sposób aby żadne inne zwierzęta z zewnątrz nie mogły wejść do budynków lub pomieszczeń, ani mieć kontaktu ze świniami utrzymywanymi w budynku/pomieszczeniu**, ich paszą i ściółką (system zabezpieczeń przeciw owadom może być zorganizowany poprzez używanie lamp owadobójczych, lepów, repelentów, środków owadobójczych używanych na zewnątrz i wewnątrz budynków, larwicydów oraz odpowiednim zabezpieczeniu zbiorników przechowywania gnojowicy (obornika), osuszaniu terenu wokół budynków (niedopuszczenie do utrzymywania się stojącej wody, bezodpływowych oczek wodnych itp.);

- **umożliwić wykonanie mycia i dezynfekcji rąk;**

- **umożliwić dokonanie mycia i dezynfekcji tych pomieszczeń;**

- **posiadać warunki w postaci wydzielonego miejsca do zmiany obuwia i odzieży przed wejściem do pomieszczeń, w których trzymane są świnie** (np. przedsionka lub miejsca oddzielonego ławką, ścianką działową itp.);

- **posiadać ogrodzenie chroniące pomieszczenia, w których trzymane są świnie oraz budynki, w których przechowywana jest pasza i ściółka.** Ściana budynków z odpowiednio zabezpieczonymi otworami okiennymi i nie posiadająca otworów wejściowych/wjazdów do budynku, może stanowić barierę spełniającą wyznaczony cel.

h) **gospodarstwo posiada „Plan bezpieczeństwa biologicznego” („PLAN BIOASEKURACJI”), w formie zeszytu/segregatora, który obejmuje:**

- **ustanowienie w gospodarstwie stref „czystych” i „brudnych”, w zależności od typu gospodarstwa**

Część czysta może obejmować wyłącznie budynki inwentarskie oraz miejsca przechowywania gotowej do użycia paszy i ściółkę.

- **ustanowienie zasad dotyczących wprowadzania nowych świń do gospodarstwa**

Czy zakupione świnie wprowadzane są do budynków/pomieszczeń, gdzie już przebywają zwierzęta, czy stosowany jest system całe pomieszczenie puste-całe pełne. Jeśli w budynku przebywają już inne świnie, w jaki sposób odizolujemy nowe świnie na okres 30 dni od dnia ich wprowadzenia, np. poprzez umieszczenie ich w osobnym kojcu i wykonywanie ich obsługi na końcu. Jakie dokumenty muszą towarzyszyć świniom w czasie transportu oraz skąd pochodzą.

- **opracowane procedury czyszczenia i dezynfekcji pomieszczeń, środków transportu, sprzętu przetrzymywanego na fermie i higieny osób obsługujących świnie**

- **opracowane zasady zapewnienia żywności dla pracowników na terenie gospodarstwa oraz zakazu trzymania świń przez pracowników z zewnątrz;**

- jeśli dotyczy, program szkoleń dla pracowników, w tym każdego nowoprzyjętego do pracy przed podjęciem czynności, obejmujący co najmniej: zasady higieny, wejścia i wyjścia do/z budynków, gdzie utrzymywane są świnie, w tym zmianę odzieży i obuwia, zasady prawidłowego mycia i dezynfekcji rąk, obuwia, urządzeń, sprzętu i pomieszczeń, podstawowej oceny stanu zdrowia świń. O zasadach bioasekuracji przy obsłudze zwierząt w gospodarstwie powinni też być poinformowani domownicy.

W gospodarstwach nie zatrudniających osób z zewnątrz do obsługi świń, paszy i materiałów ściółkowych spełnienie tego wymogu następuje przez **posiadanie ulotek informacyjnych, uczestnictwie min. raz na 2 lata w spotkaniach szkoleniowych** w sprawie zasad kontroli i zapobiegania ASF organizowanych dla hodowców świń.

- ustanowienie i przegląd minimum raz na rok lub kiedy zaistnieje potrzeba, zasad obejmujących przemieszczanie się ludzi, zwierząt, urządzeń i sprzętu wewnątrz gospodarstwa w celu zapewnienia właściwego oddzielenia różnych jednostek epizootycznych (np. budynków, obszarów produkcyjnych fermy jak porodówki, odchowalnie, tuczarnie), zasady dotyczące ustanowienia konkretnych wejść i wyjść do budynków oraz uniknięcia bezpośredniego lub pośredniego kontaktu świń z ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego, w tym z odpadami kuchennymi powstającymi w gospodarstwie, a także zwierzętami z innych jednostek epizootycznych

- **opracowane procedury przekazania padłych świń do unieszkodliwienia w zakładach sektora utylizacyjnego** (odbiór przez uprawniony podmiot z podaniem nazwy i kontaktowego numeru telefonu lub adresu mailowego, wypełnienie oświadczeń w dokumentach handlowych o zgłoszeniu upadków do PLW

- procedury i instrukcje dotyczące stosowania zasad bioasekuracji podczas konieczności dokonywania napraw, remontów, czy konserwacji urządzeń lub innej infrastruktury budynku gdzie przebywają świnie, przechowuje się pasze i ściółkę, w tym zasady wejścia do tych budynków i wyjścia

- zasady przeprowadzania audytów i/lub samooceny opracowanych i stosowanych zasad bioasekuracji, w tym „Planu bioasekuracji”. Minimum raz na rok taki przegląd dokumentacji powinien być robiony lub po każdej zmianie, jak zwiększenie produkcji (nowe budynki), zmiany sposobu zakupu zwierząt, zmiana typu gospodarstwa np. z obiegu zamkniętego na tucz

Plan bezpieczeństwa biologicznego dla gospodarstw utrzymujących świnie w liczbie 50 sztuk średniorocznie i nie zatrudniających pracowników do obsługi zwierząt, pasz spoza gospodarstwa¹.

Nazwa Gospodarstwa	Ferma 1 (jeśli dotyczy)
Adres	Nowakowo 1 00-001 Nowaki
Numer identyfikacyjny	PL 000 0000 001
Telefon	111-222-333
Właściciel	Jan Nowak

Czynnik wpływający na bezpieczeństwo biologiczne	Sposób zabezpieczenia przed rozprzestrzenianiem chorób	Wykonanie TAK/NIE ²
Ustalenie stref „czystych” i „brudnych”	Strefa „czysta” – budynki / pomieszczenia / miejsca gdzie trzyma się świnie, ściółkę, paszę. Strefa „brudna” - część gospodarstwa nie granicząca bezpośrednio z wejściami do strefy „czystej”, która obejmuje dom mieszkalny posiadacza świń, miejsce parkowania samochodów, maszyn rolniczych, kontenery na odpady itp.	
Czyszczenie i dezynfekcja pomieszczeń	Czyszczenie i dezynfekcja pomieszczeń odbywa się za każdym razem kiedy świnie zostaną wyprowadzone z kojca/pomieszczenia albo minimum raz na 6 miesięcy. Do dezynfekcji używa się środków zatwierdzonych do zwalczania wirusów i bakterii oraz z nie przekroczonym terminem ważności do użycia. Instrukcja przygotowania środka dezynfekcyjnego dostępna jest w gospodarstwie do wglądu dla osoby przygotowującej odpowiedni roztwór.	
Czyszczenie i dezynfekcja sprzętu	Czyszczenie i dezynfekcja sprzętu używanego w strefie „czystej” odbywa się min raz w tygodniu lub za każdym razem gdy sprzęt jest wyniesiony spoza strefę „czystą” lub zabrudzony. Do dezynfekcji używa się środków zatwierdzonych do zwalczania wirusów i bakterii oraz z nie przekroczonym terminem ważności do użycia. Instrukcja przygotowania środka dezynfekcyjnego dostępna jest w gospodarstwie do wglądu dla osoby przygotowującej odpowiedni roztwór.	
Czyszczenie i dezynfekcja samochodów, maszyn	Samochody i urządzenia wjeżdżające na teren gospodarstwa muszą mieć oczyszczone i zdezynfekowane min. koła i nadkola. Pojazdy wjeżdżające do strefy „czystej” muszą być umyte i zdezynfekowane z zewnątrz w całości. Do dezynfekcji używa się środków zatwierdzonych do zwalczania wirusów i bakterii oraz z nie przekroczonym terminem ważności do użycia. Instrukcja przygotowania środka dezynfekcyjnego dostępna jest w gospodarstwie do wglądu dla osoby przygotowującej odpowiedni roztwór.	
Higiena osób mających kontakt ze świniami	Każda osoba obsługująca świnie lub pracująca przy paszy / ściółce przy wejściu do strefy „czystej” zmienia obuwie oraz ubranie robocze używane wyłącznie w wyznaczonej strefie. Przy wejściu do budynku gdzie przebywają świnie, przechowuje się paszę i ściółkę znajdując się wiaderko z wodą i szczotka oraz mata/kuweta z środkiem dezynfekcyjnym	
Wprowadzanie świń do gospodarstwa	Wprowadzenie świń ze znanego źródła, odpowiednio oznakowanych i ze świadectwem zdrowia; nie umieszczanie świń w tym samym kojcu gdzie są inne świnie, trzymane dłużej niż 30 dni lub od urodzenia. Nie stosuje się naturalnego krycia loszek i loch pochodzących z innych gospodarstw	
Wysyłanie świń z	Wysyłanie świń bez objawów chorobowych, właściwie oznakowanych	

gospodarstwa	i z wymagana dokumentacją (świadczenie zdrowia, dokument łańcucha żywieniowego jeśli do rzeźni). Nie stosuje się naturalnego krycia knurem pochodzącym z innego gospodarstwa	
Posiadanie wiedzy na temat chorób świń	Uczestniczenie w szkoleniach organizowanych przez PLW, ODR inne; posiadać ulotki i materiały dotyczące zapobiegania chorobom świń	
Wejście osób z zewnątrz w celu wykonania usług (naprawy, remonty, wizyty lekarskie, inseminacja itd.)	Każda osoba wchodząca do strefy „czystej” musi : oczyścić obuwie i zastosować jednorazowe ochraniacze/ zmienić obuwie na robocze stosowane wyłącznie w budynku inwentarskim; zastosować jednorazowy kombinezon ochronny lub czyste, wyprane ubranie robocze. Narzędzia używane w strefie „czystej” muszą być wyczyszczone i jeśli możliwe zdezynfekowane	
Przygotowanie paszy dla świń	Zakaz stosowania zielonki, odpadków kuchennych; ziarno przed skarmianiem przechowywane 30 dni; zabezpieczone przed dostępem zwierząt w zamkniętym pomieszczeniu.	
Materiał ściółkowy dla zwierząt - słoma	Przechowywana 90 dni przed zastosowaniem; zabezpieczona przed dostępem zwierząt pod dachem i ogrodzona lub w zamkniętym pomieszczeniu.	
Zagospodarowanie odpadów w tym padłych świń	Wszystkie padłe świnię w wieku powyżej 28 dni zgłaszane raz w tygodniu do PLW; przechowywanie padłych świń w zamkniętych kontenerach w strefie „brudnej”	

Kontrola przeprowadzona w dniu

.....
Imię i nazwisko urzędowego lekarza weterynarii

.....
Akceptacja planu / Brak akceptacji podpis³

Czynnik wpływający na bezpieczeństwo biologiczne	Uwagi ULW w celu korekty Planu lub jego wykonania

Zapoznałem się i rozumiem uwagi ULW dotyczące poprawienia „Planu bezpieczeństwa biologicznego” .

Data.....

Podpis.....

właściciel/posiadacz świń

1- Analiza i weryfikacja „Planu bezpieczeństwa biologicznego” przeprowadzana jest min. raz do roku przez urzędowego lekarza weterynarii podczas kontroli w gospodarstwie.

2 – Wypełnia właściciel / posiadacz świń.

3 – Niepotrzebne skreślić